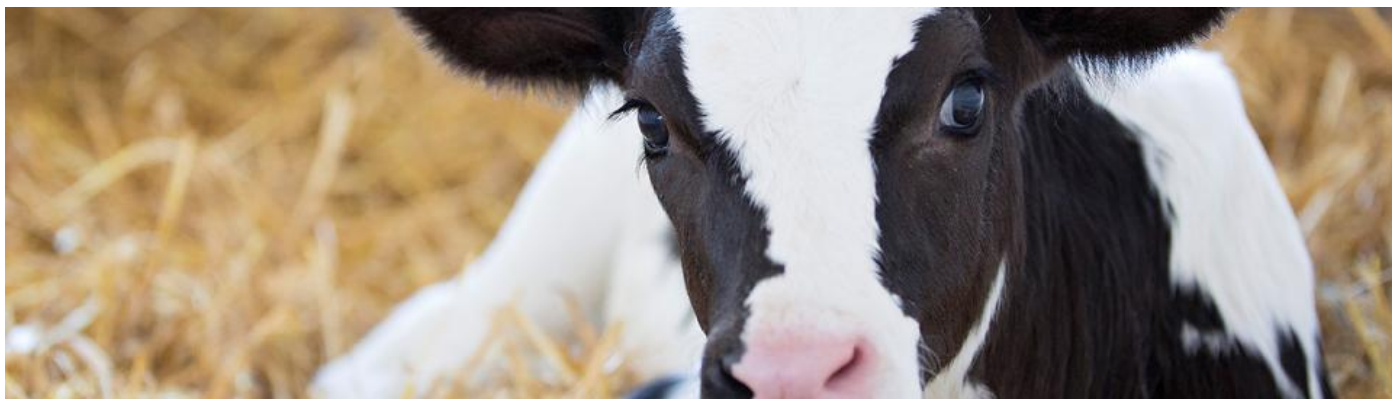

Dystokie a její následky na novorozené tele

Porozumění specifických požadavků jako základ k úspěchu

Nathan Upah, MSc
Specialista na výživu přežvýkavců
TechMix

Co je dystokie a jaké má následky?

Pokud odchovááte telata, tak pravděpodobně tento problém velice dobře znáte a setkali jste se s ním, i když třeba nevíte, co termín dystokie znamená. Obtížné telení. Krávy s problémovým porodem mají mnohem vyšší riziko zadržení placenty, metritidy a výrazně u nich roste servis perioda, tedy počet dní do úspěšného zabřeznutí. **Je známo, že telata, která přišla na svět obtížnějším porodem, jsou více náchylná k průjemovým i respiračním onemocněním, což se projevuje na nárůstu úhynů do 120. dne věku.**

Jedním z důvodů čtenějších zdravotních problémů mléčných telat je nejpravděpodobněji hypoxie (nedostatek kyslíku) při otelení. **Mezi příznaky přidušených novorozenců patří slabý až zcela nepřítomný sací reflex, potíže s udržení tzv. vzpřímené polohy (tele leží na přímě, na hrudní kosti) a trvá jim delší dobu, než se postaví na nohy.**

Ošetřovatelé se obvykle u takových telat snaží o zajištění normálního dýchání a poté si mohou myslet, že byl problém vyřešen. To nemůže být dále od pravdy. Během normálního porodu tele přijde na svět s asi 80% saturací krve kyslíkem. Krev se poté okyslíčí na 98-100 % O₂ velice rychle. Dystokická telata budou mít dle definice ale prodloužený interval mezi ukončením spojení s mateřským krevním oběhem a úspěšným nastartováním soběstačného dýchání. Následkem je různě dlouhá doba bez plnohodnotného zásobení kyslíkem a hladina O₂ v krvi klesá. Tato prodleva způsobuje u telete navození stavu anaerobního metabolismu, což se mimo jiné projevuje hromaděním laktátu (kyseliny mléčné). Následkem je změna pH krve.

Specifické požadavky

Obtížně narozená telata tak velice pravděpodobně budou potřebovat delší množství času na plné okysličení krve kvůli deficitu způsobenému přerušením dodávky mateřské krve a nastartováním

samostatného dýchání. Telata s nižší hladinou kyslíku v krvi mají navíc zhoršenou schopnost vstřebávat kolostrální protilátky, což zvyšuje riziko selhání tzv. pasivního přenosu a vytvoření imunity. V praxi často můžeme vidět, že zesláblým či letargickým telatům je podáváno kolostrum velice rychle ve snaze "je nakopnout". **V tomto případě ale dává větší smysl první napojení mlezivem lehce pozdržet, abychom dali teleti čas se plně okysličit. Teprve poté totiž může naplno fungovat efektivní vstřebávání protilátek.**

Dystokická telata je nutno opečovávat nad rámec "běžného" protokolu poporodní péče. Tedy s porozuměním, že si prošla náročným metabolickým problémem. Prvním a nejdůležitějším krokem je zajištění plnohodnotného dýchání, nesmíme ovšem zapomínat na krok č. 2, kterým je řešení acidózy způsobené hypoxií a který je u oslabených telat stejně důležitý pro úspěšné nastartování jejich života. Jak na to?

- **Suplementace kyslíku:** Dodatečné doplnění kyslíku. V praxi spíše nereálné, ovšem nejrychlejší a nejefektivnější možnost řešení.
- **Masáž:** Masírování těla telete cca 5-10 minut napomůže odvodu laktátu, stimuluje prokrvení a nastartování celého organismu. V praxi nejjednodušší možnost.
- **Počkat si:** Jednoduše u těchto telat počkat pár hodin, doku se sama neseberou. Tato možnost ovšem není řešením a má negativní následky - první napojení kolostra by mělo proběhnout do 2 h.

Zdroj: Upah, N. The road to success for dystocia calves. 2020. Dairy Calf and Heifer Association.

Překlad a doplnění: Ing. Tomáš Novotný

Zaujal vás tento článek? Mnoho dalších naleznete na našem webu.

Chcete se podělit o své názory a zkušenosti? Přidejte si nás na Facebooku a komentujte!

